

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Roslan-Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 kwietnia 2023 r. w Warszawie

sprawy B. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę socjalną

na skutek odwołania B. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 17 listopada 2021 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 399/22

UZASADNIENIE

B. U. w dniu 25 marca 2022 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 listopada 2021 r., znak: (...). Odwołująca zarzuciła zaskarżonej decyzji, że została ona oparta na błędnych orzeczeniach wydanych przez lekarza orzecznika oraz komisję lekarską ZUS. Odwołująca wskazała, że w związku z pogarszającym się stanem zdrowia była wielokrotnie zmuszona do zmiany pracy. Wskazała, że ma trudności w codziennym funkcjonowaniu, a jej stan zdrowia z czasem ulega pogorszeniu w związku z czym kontynuowanie przez nią pracy naraża ją na dalsze pogarszanie się jej stanu zdrowia, jednak nie może ona pozwolić sobie ze względów finansowych na porzucenie pracy. W związku z czym B. U. wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej (odwołanie z dnia 22 marca 2022 r., k. 3-6 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Na wstępie organ rentowy zacytował treść art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej wskazującego na przesłanki uzyskania prawa do tego świadczenia. ZUS wskazał, że w toku postępowania lekarz orzecznik w orzeczeniu z dnia 9 września 2021 r. ustalił, że B. U. nie jest całkowicie niezdolna do pracy, co potwierdziła komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 12 listopada 2021 r. uznając, iż odwołująca nie jest niezdolna do pracy, co stanowiło podstawę do odmowy prawa do renty socjalnej (odpowiedź na odwołanie z dnia 21 kwietnia 2022 r., k. 7 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. U. urodziła się w dniu (...) Posiada wykształcenie średnie- zawodowe. Nie posiada wykształcenia kierunkowego. W przeszłości pracowała jako pracownik biurowy, sprzedawca, pracownik ochrony, opiekunka oraz przy sprzątanii. Pracuje w restauracji (...)(...)

Odwołująca się w wieku 3 lat przeżyła operację zaćmy wrodzonej obuocznnej, ma bezsoczewkowość pooperacyjną obuoczną. W 2007 r. była operowana z powodu odwarstwienia siatkówki oka lewego. Była leczona z powodu ostrego zapalenia rogówki. Choruje na endometriozę, okresowo przechodzi zabiegi abrazyj. W 2015 r. przeszła operację amputacji szyjki macicy z powodu dysplazji. Skarży się na bóle kręgosłupa lędźwiowego i szyjnego, oraz kolana lewego. W 2021 r. stwierdzono u odwołującej się słabowzroczność, bezsoczewkowość obuoczną oraz męty w ciele szklistym. U B. U. stwierdzono naruszenie sprawności organizmu w stopniu umiarkowanym. Odwołująca się ma trwałe upośledzenie wzroku, bez rokowania na poprawę. Leczy się z przyczyn ginekologicznych oraz z powodu zwyrodnienia stawów. Ma również problemy nefrologiczne, problemy z kręgosłupem, kolanem oraz drętwienie rąk (dokumentacja medyczna, a. r.).

Odwołująca się w dniu 25 czerwca 2021 r. złożyła wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o rentę socjalną. W trakcie postępowania wyjaśniającego lekarz orzecznik ZUS uznał, że B. U. nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Komisja Lekarska ZUS podtrzymała stanowisko i również uznała, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Mając na uwadze powyższe organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 17 listopada 2021 r., znak: (...) (wniosek z dnia 25 czerwca 2021 r. k.1 a.r., orzeczenie z dnia 9 września 2021 r., orzeczenie z dnia 12 listopada 2021 r., decyzja z dnia 17 listopada 2021 r., a. r., dokumentacja medyczna a. r.).

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów chirurga- ortopedy oraz okulisty celem wykazania czy odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz czy naruszenie sprawności organizmu powstało przed ukończeniem 18-tego roku życia, w trakcie nauki w szkole wyższej przed ukończeniem 25-tego roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (postanowienie z dnia 4 maja 2022 r., k. 9 a. s.).

U B. U. nie stwierdzono pogorszenia ostrości wzroku na przestrzeni ostatniego czasu. Ostrość wzroku utrzymuje się stabilnie. Odwołująca się ze względu na obniżoną ostrość wzroku oka prawego jest osobą praktycznie jednooczną, w oku lewym ostrość wzroku jest do dali obniżona po zastosowaniu dość dużej korekcji okularowej. Stan ten powoduje u odwołującej częściową niezdolność do wykonywania pracy. Stan ten ma miejsce od młodych lat i ma charakter trwały. Wnioskodawczym nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy czy też niesamodzielną z przyczyn okulistycznych (opinia biegłego lekarza okulisty B. U., k. 25 a. s.).

Pod względem stanu zdrowia odwołującej w zakresie ortopedycznym wskazano, że B. U. cierpi na dyskopatię kręgosłupa lędźwiowego, początkowe zmiany zwyrodnieniowe kolan, wczesną neuropatię uciskową nerwu pośladkowego lewego, koślawość paluchów oraz palce młoteczkowate. B. U. nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Nie stwierdzono ani częściowej, ani całkowitej niezdolności do pracy. Wprawdzie wykonane badania obrazowe uwidaczniają zmiany dyskopatyczne kręgosłupa, ale stopień ich nasilenia nie jest duży. Również przeprowadzone badanie ortopedyczne nie ujawniło jakiegokolwiek istotnej dysfunkcji narządu ruchu, tym bardziej w stopniu, który powodowałby niezdolność do pracy. Ruchy kręgosłupa wykonuje swobodnie, w prawidłowym zakresie, bez jakichkolwiek obiektywnych objawów zespołu bólowego. W zakresie kończyn nie występuje istotna dysfunkcja. W przeszłości występowały problemy z kolanem lewym co wymagało wykonania punkcji. Aktualnie nie występują u odwołującej się stany zapalne. Ruchy w pozostałych stawach i siła mięśniowa są prawidłowe. Nie występują objawy stanu zapalnego stawów. Także bez stanu zapalnego i bez dysfunkcji palców stóp. Chwytność i wydolność odwołującej się chodu jest prawidłowa. Odwołująca się jest zdolna do pracy zgodnie z kwalifikacjami i umiejętnościami tj. zachowana jest możliwość wykonywania prac biurowych i fizycznych średnio- ciężkich (opinia biegłego M. G. k.39-42).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, obejmującego przede wszystkim dowody z dokumentów, jak również opinie biegłych sądowych z zakresu okulistyki i ortopedii.

Dowody z dokumentów oraz opinii biegłych lekarzy specjalistów jako niekwestionowane przez strony, a przy tym spójne, zostały ocenione jako w pełni wiarygodne. W kontekście przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd jako podstawę własnych ustaleń przyjął opinie sporządzone przez biegłych sądowych dwóch specjalności. W realiach

rozpatrywanej sprawy opinie biegłych w sposób pełny i wyczerpujący udzieliły odpowiedzi na pytanie ujęte w tezie postanowienia dopuszczającego ten dowód. Biegli w sposób logiczny, spójny i dokładny przedstawili stan zdrowia ubezpieczonej. Nadto biegli szczegółowo uzasadnili powody leżące u podstaw uznania, że odwołująca się nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Ich wnioski są zbieżne i korelują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

W ocenie Sądu opinie biegłych, były konkretne, jasne i przejrzyste. Biegli logicznie uargumentowali swoje stanowiska zaprezentowane w opiniach. Odwołująca oraz organ rentowy nie wnosili zastrzeżeń do opinii biegłych. W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie B. U. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 listopada 2021 r., znak: (...), jako niezasadne, podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1455 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą socjalną” - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18-tego roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25-tego roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

W myśl art. 5 ustawy socjalnej, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą emerytalną”.

Zgodnie z art. 12 ustawy emerytalnej, niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu.

W świetle art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej, przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonej.

Prawo do świadczenia w postaci renty socjalnej przysługuje zatem w wypadku wypełnienia wszystkich przesłanek zawartych w art. 4 ust. 1 ustawy socjalnej. Sąd zważył, że w szczególności u osoby wnioskującej musi zaistnieć całkowita niezdolność do pracy ustalana w trybie przepisów ustawy emerytalnej. W niniejszej sprawie jedyną kwestią sporną było zatem ustalenie, czy ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy oraz czy niezdolność ta powstała przed ukończeniem 18-tego roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25-tego roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Sąd zważył, że pozostałe przesłanki związane z prawem do świadczenia nie stanowiły przedmiotu sporu między stronami.

Na podstawie analizy zgromadzonej dokumentacji medycznej w toku postępowania dotyczącej stanu zdrowia odwołującej oraz w oparciu o opinie biegłych sądowych z zakresu okulistyki i ortopedii Sąd doszedł do przekonania, że nie jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy. Niewątpliwie ubezpieczona jest osobą posiadającą problemy zdrowotne w związku z schorzeniami jakie posiada. Odwołująca się od dzieciństwa ma problemy ze wzrokiem, z uwagi na wrodzoną zaćmę w obu oczach. W 2007 r. odwołująca się przeżyła operację z powodu odwarstwienia siatkówki. B. U. przeżyła w 2021 r. zapalenie rogówki oka lewego, jednak na skutek leczenia nastąpiła poprawa stanu miejscowego i nie doszło do pogorszenia ostrości wzroku. Ostrość wzroku odwołującej się na przestrzeni ostatniego czasu jest stabilna i nie nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia odwołującej się w zakresie okulistycznym. Z uwagi na obniżoną ostrość wzroku oka prawego odwołująca się widzi praktycznie jedynie na jedno oko, jednak jej dolegliwości okulistyczne nie sprawiają, że jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej. Jest ona częściowo niezdolna do pracy z przyczyn okulistycznych. Również w zakresie schorzeń ortopedycznych należy wskazać, że odwołująca się nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Co prawda B. U. cierpi na liczne schorzenia; dyskopatię kręgosłupa lędźwiowego, ma początkowe zmiany zwyrodnieniowe kolan, ma wczesną neuropatię uciskową nerwu pośladkowego lewego, koślawość paluchów i palce młoteczkowate, jednak schorzenia te nie powodują u niej całkowitej niezdolności do pracy. Odwołująca się jest w stanie wykonywać prace biurowe i prace fizyczne średnio-ciężkie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, aby ubiegający się o prawo do pobierania renty socjalnej mógł ją utrzymać, musi być uznany za całkowicie niezdolnego do pracy w odpowiednim czasie określonym przez ustawę. Zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że w stanie zdrowia ubezpieczonej nie stwierdzono takich defektów, które dawałyby możliwość do uznania jej za osobą całkowicie niezdolną do pracy. Z oceny materiału dowodowego wynika, że wnioski wyprowadzone ze sporządzonych opinii przez biegłych sądowych Sąd uznał za własne i nie ma podstaw do polemiki i dokonania odmiennej oceny. Odczucia ubezpieczonej w zakresie występujących zmian w jej organizmie nie mogą mieć zasadniczego wpływu na ocenę medyczną stanu zdrowia. Należy uwzględnić w sprawie subiektywną ocenę strony odwołującej się, ale nie może ona zastępować ani przesądzać wniosków medycznych. Dla takich ocen należy stosować mierniki zobiektywizowane, wynikające nie tylko z wywiadu, ale też z badań przedmiotowych, specjalistycznych, ewentualnych dodatkowych konsultacji oraz końcowych ocen biegłych lekarzy medycyny o odpowiednich kwalifikacjach związanych z posiadaną wiedzą czy odbytą specjalizacją (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 29 października 2013 r., III AUa 357/13).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe było wystarczające, aby w sposób prawidłowy ustalić stan zdrowia B. U. w dacie wydania zaskarżonej decyzji. Z tych też względów orzeczono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w wyroku.